

Toezichtkader Primair Onderwijs 2005

Inhoud en werkwijze van het inspectietoezicht

Inhoudsopgave

Voorwoord	2
1 Inleiding	3
2 De inhoud van het toezicht	5
2.1 Het doel van primair onderwijs	5
2.2 De kwaliteit van het onderwijs	6
2.2.1 De basisset van indicatoren	6
2.2.2 Indicatoren voor verbreding en verdieping	7
2.2.3 Toezicht op maat	7
2.2.4 Stimulerend toezicht	8
2.2.5 De indicatoren voor kwaliteitszorg	8
2.3 De normering	8
3 De werkwijze van de inspectie	11
3.1 De gegevens voor het toezicht	11
3.2 Aansluiten bij de zelfevaluatie	11
3.3 Variatie in onderzoeksvormen	12
3.3.1 Het jaarlijks onderzoek	13
3.3.2 Het periodiek kwaliteitsonderzoek	13
3.3.3 Het nader onderzoek	13
3.3.4 Het onderzoek naar de kwaliteitsverbetering	14
3.3.5 Het incidenteel onderzoek	15
3.4 Variatie in frequentie	15
4 Rapportage	17
4.1 Rapportage over het jaarlijks onderzoek	17
4.2 Rapportage over andere onderzoeken	17
4.3 De kwaliteitskaart	18
Bijlagen	
Bijlage I: De basisset van indicatoren	19
Bijlage II: De indicatoren kwaliteitszorg	22
Contactadressen kantoren Inspectie van het Onderwijs	23
Colofon	24

Voorwoord

In januari 2003 publiceerde de Inspectie van het Onderwijs de brochure 'Toezichtkader Primair Onderwijs - Inhoud en werkwijze van het inspectietoezicht conform de WOT'. Intussen zijn we een stuk verder in de tijd. Inspectie en scholen hebben gewerkt met dit toezichtkader en met elkaar gesproken over de ervaringen ermee. Op basis daarvan heeft de Inspectie van het Onderwijs een bijgesteld toezichtkader opgesteld. Dit kader is door de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, Maria van der Hoeven, goedgekeurd.

In het Toezichtkader Primair Onderwijs (PO) 2005 heeft de inspectie de opgedane ervaringen verwerkt en een toesnijding hiervan gemaakt op de eigentijdse benadering van het toezicht. Er is meer ruimte voor variëteit en voor maatwerk. Voor u ligt een compact overzicht van de inhoud van het Toezichtkader PO 2005 en van de manier waarop de Inspectie van het Onderwijs daarmee te werk gaat. Als u hierover meer wilt lezen, kunt u terecht op onze internetsite www.onderwijsinspectie.nl.

De inspectie is de vertegenwoordigers van het onderwijsveld erkentelijk die hebben meegedacht over de ontwikkeling van het voorliggende toezichtkader. Mede op basis van hun inbreng heeft de inspectie dit kader kunnen opstellen en de daarmee verband houdende keuzes op een verantwoorde wijze kunnen maken.

Ik vertrouw erop dat het Toezichtkader PO 2005 een voor de scholen en ons goed instrument is om de kwaliteit van het onderwijs in kaart te brengen en daarover informatie te verschaffen aan de Nederlandse samenleving in het algemeen en onderwijsconsumenten in het bijzonder.

De Inspecteur-generaal van het Onderwijs,

mevrouw mr. drs. C. Kervezee

1. Inleiding

In vergelijking met vroeger spreekt de rijksoverheid scholen steeds meer aan op de onderwijsresultaten die ze behalen, en steeds minder op de inspanningen die ze verrichten. Het toezicht van de inspectie past bij deze ontwikkelingen. Daarom sluit ons toezicht waar mogelijk aan bij de werkzaamheden die de school zelf op het gebied van kwaliteitszorg en in het bijzonder zelfevaluatie verricht. Daarbij krijgt elke school ruimte om ook haar eigen doelen en ambities op tafel te leggen en duidelijk te maken hoe zij daaraan werkt.

Duidelijk en doorzichtig

Voor het uitvoeren van het toezicht beschrijft de inspectie haar werkwijze in een toezichtkader. Een toezichtkader is bedoeld om de eenheid van handelen door inspecteurs te bevorderen en alle scholen op gelijke wijze en zorgvuldig te beoordelen. Het maakt ook ons handelen duidelijk en doorzichtig voor scholen. Met een helder toezichtkader zijn wij aanspreekbaar op het wat en hoe van ons werk. Het Toezichtkader Primair Onderwijs 2005 is tijdelijk. Het geldt tot het moment waarop in 2007 de WOT wordt geëvalueerd.

Binnen het toezichtkader speelt het zogenoemde waarderingskader een belangrijke rol. Dit kader beschrijft de inhoud van het toezicht. Die inhoud kan op maat worden toegepast, afhankelijk van de kwaliteit en het eigen karakter van de school.

Proportioneel toezicht

Er zijn verschillende manieren waarop wij ons toezicht afstemmen op de kwaliteit en het eigen karakter van de school.

In de eerste plaats maken wij gebruik van risicoprofielen, die regelmatig worden bijgesteld. Met behulp van deze risicoprofielen bepalen wij of we eventueel versneld een school moeten bezoeken.

In de tweede plaats maken wij gebruik van de zelfevaluatie van een school, indien deze daarover beschikt. Wanneer de school zelf de kwaliteit van haar onderwijs heeft geëvalueerd en die zelfevaluatie voldoet aan bepaalde kwaliteitseisen, dan nemen wij de oordelen van de school over in onze eigen evaluatie. Op deze manier voorkomen wij dat we de school onnodig belasten en honoreren wij het werk dat de school in het kader van haar eigen kwaliteitszorg heeft verricht.

In de derde plaats is ons waarderingskader zo flexibel, dat wij - naast een basiskader dat voor alle scholen geldt - het toezicht kunnen verbreden of verdiepen. Wij verbreden of verdiepen het toezicht als wij zelf van mening zijn dat dit nodig is of wanneer de school daar om vraagt, bijvoorbeeld omdat zij zich op een bepaald gebied wil profileren. Uiteraard altijd in overleg met de school.

Tot slot kan een school, ondanks dit maatwerk, van mening zijn dat het waarderingskader niet volledig van toepassing is op haar specifieke situatie of schoolconcept. In dergelijke gevallen krijgen scholen, mits goed beargumenteerd, de ruimte om op onderdelen van ons

waarderingkader af te wijken, dit volgens het principe: pas toe of leg uit.

Deze ruimte is er als een school haar eigen keuzes en de beoogde resultaten in het schoolplan en de schoolgids heeft beschreven. Ook mogen we verwachten dat deze keuzes duidelijk naar voren komen in de zelfevaluatie en de kwaliteitszorg van de school. Als wij het echter - eveneens op grond van goede argumenten - nodig of wenselijk achten om niet van het waarderingkader af te wijken, dan gebruiken wij bij ons toezicht onze eigen indicatoren.

Met deze verschillende manieren van werken, kunnen we meer dan voorheen de variëteit tussen scholen honoreren, afhankelijk van de kwaliteit en de inhoud van de beschikbare zelfevaluaties. Zo ontstaat er meer ruimte voor het vervullen van onze opdracht: het uitvoeren van proportioneel toezicht. Proportionaliteit houdt in dat het toezicht niet alleen naar inhoud kan variëren, maar ook naar frequentie van de te verrichten onderzoeken. Scholen waar de kwaliteit risicovol is of dreigt te worden, bezoeken wij vaker dan scholen waar dit niet het geval is.

Andere ontwikkelingen

Ter afsluiting van deze inleiding besteden wij kort aandacht aan drie ontwikkelingen die een rol spelen of gaan spelen bij ons werk. Het gaat hier om ontwikkelingen die bij de overheid en bij de inspectie gaande zijn, maar die nog niet volledig zijn uitgekristalliseerd. Waar dit aan de orde is, nemen wij deze ontwikkelingen tijdens de geldigheidsduur van het Toezichtkader 2005 in het toezicht mee.

In de eerste plaats is de minister van onderwijs in gesprek met het onderwijsveld en het parlement over de nadere invulling van de bestuurlijke verhoudingen tussen scholen en overheid. In deze nieuwe bestuurlijke verhoudingen krijgt ook de verhouding tussen verticale verantwoording (naar overheid en inspectie) en horizontale verantwoording (naar belanghebbenden in de directe omgeving van de school) verder vorm. Als dat te zijner tijd leidt tot aanpassingen in het toezichtkader, dan zullen we dat de scholen en hun besturen tijdig melden.

Minder toezichtslasten

Ten tweede zijn de inspectie, de Auditdienst van OCW en CFI bezig om hun toezichtactiviteiten beter op elkaar af te stemmen. Doel hiervan is de toezichtlasten, waaronder de informatiestromen, van de scholen te verminderen en met dezelfde bril scholen te beoordelen. In verband daarmee zullen wij ook de zogenoemde risicoprofielen verder ontwikkelen.

In de derde plaats zijn er sinds enige tijd ontwikkelingen gaande rondom het toezicht op jeugd in probleemsituaties. Een viertal inspecties geven vorm aan het Integraal Toezicht Jeugdzorg. Ook voor scholen is het van belang dat zij relaties hebben met andere organisaties uit de jeugdzorg, zoals het RIAGG, de politie en de kindbescherming. Tegen die achtergrond is in ons waarderingkader voor verbreding en verdieping een nieuwe indicator opgenomen die deze relaties in beeld brengt.

2 De inhoud van het toezicht

De inhoud van het inspectietoezicht is weergegeven in het zogenoemde waarderingskader. Met behulp van dit kader spreken wij een oordeel uit over de kwaliteit van het onderwijs op de school. Wij voeren het toezicht uit door onderzoek te doen aan de hand van wettelijke voorschriften en kwaliteitsaspecten, die verder zijn uitgewerkt in indicatoren. Indicatoren zijn aanwijzingen omtrent de feitelijke gang van zaken in de school. Een voorbeeld: wanneer wij onderzoek doen naar het schoolklimaat, dan hanteren wij onder meer als indicator: 'de leerlingen en het personeel voelen zich aantoonbaar veilig op school.' Wij onderzoeken in welke mate dat het geval is.

Indicatoren op zich zijn niet nieuw, maar zoals gezegd bleek het kader uit 2003 te veelomvattend en verandert nu de inhoud van het toezicht.

Ter illustratie: het kader leverde zo'n 200 meetpunten op. Het nieuw ontwikkelde kader is behoorlijk afgeslankt. Het bevat een vaste basisset van 27 indicatoren die kan worden uitgebreid als de inspectie of de school behoefte hebben aan verbreding en verdieping van het toezicht. De aanleiding kan liggen in de ambities van de school of in de oordelen van de inspectie over de kwaliteit van de school. Zo is er meer ruimte voor maatwerk.

Verder besteden wij in ons toezicht afzonderlijk aandacht aan de kwaliteitszorg van de school. Er zijn specifieke indicatoren ont-

wikkeld die wij hanteren om een oordeel uit te spreken over deze kwaliteitszorg. Ook die indicatoren gelden in principe voor elke school.

2.1 Het doel van primair onderwijs

De basis voor ons toezicht is niet veranderd, zo vermeldt de Wet op het primair onderwijs (WPO) de uitgangspunten en de doelstelling van het primair onderwijs. Het streven naar een ononderbroken ontwikkelingsproces en een brede vorming van leerlingen staan daarin centraal. Als onderdeel van brede vorming moeten scholen inspelen op het gegeven dat leerlingen opgroeien in een multiculturele samenleving. Verder moeten scholen rekening houden met leerlingen die extra zorg behoeven. Ook is wettelijk vastgelegd dat het primair onderwijs mede de grondslag legt voor het volgen van aansluitend voortgezet onderwijs.

Naast de WPO speelt de Wet op het onderwijstoezicht (WOT) een cruciale rol.

Artikel 11, lid 2 van de WOT vormt een goede checklist voor u en voor ons om na te gaan of het toezicht goed in elkaar zit.

In dit artikel is over de uitoefening van het toezicht het volgende bepaald:

'De inspectie verricht het onderzoek aan de hand van de bij of krachtens een onderwijs-wet gegeven voorschriften en, indien het betreft een school voor primair of voortge-

zet onderwijs, de aspecten van kwaliteit, te weten:

a voor wat betreft de opbrengsten van het onderwijs:

- leerresultaten,
- voortgang in de ontwikkeling van de leerlingen,

b voor wat betreft de inrichting van het onderwijsleerproces:

- het leerstofaanbod,
- de leertijd,
- het pedagogisch klimaat,
- het schoolklimaat,
- het didactisch handelen van de leraren,
- de leerlingenzorg,
- de inhoud, het niveau en de uitvoering van de toetsen, tests, opdrachten of examens.

Indien uit het onderzoek een redelijk vermoeden voortvloeit dat de kwaliteit tekortschiet, stelt de inspectie nader onderzoek in, waarbij tevens de oorzaken van het tekortschieten worden onderzocht.'

Wat opvalt is de opdracht die de WOT ons geeft om behalve wettelijke voorschriften ook een aantal kwaliteitsaspecten te beoordelen. Bij ons oordeel over de kwaliteit van het onderwijs betrekken wij al deze aspecten en bezien wij die in samenhang.

Wettelijke voorschriften zijn in deze kwaliteitsbeoordeling ingevoegd en worden dus in de beoordeling meegenomen.

Wanneer wij tijdens een onderzoek onderwijspraktijken in een school tegenkomen die niet in overeenstemming zijn met de wettelijke voorschriften, dan vermelden wij dat expliciet in onze rapportage. Daarbij beoordelen wij ook of de school voldoet aan de wettelijke voorschriften omtrent de onderwijstijd, het schoolplan en de schoolgids.

2.2 De kwaliteit van het onderwijs

Wat is een goede school? Daarover valt uitgebreid te discussiëren en dus is het nuttig dat wij duidelijk aangeven wat wij onder een goede school verstaan. Voor de inspectie is een school een goede school als zij onderwijs verzorgt dat ertoe leidt dat alle leerlingen binnen hun mogelijkheden optimale resultaten behalen. Daarnaast bewaakt, waarborgt en verbetert een goede school stelselmatig de kwaliteit van haar onderwijs.

2.2.1 De basisset van indicatoren

Het periodiek kwaliteitsonderzoek (pko) vormt de kern van ons werk. Daarom noemen wij de vaste basisset van indicatoren het waarderingskader pko. De weergave van de basisset treft u aan in bijlage I. Daarom volstaan we hier met een korte aanduiding van de onderwerpen die in de basisset aan de orde komen. Dat zijn op hoofdlijnen: het onderwijsaanbod, het pedagogisch en didactisch handelen van leraren, de actieve en zelfstandige rol van leerlingen, het schoolklimaat, de zorg voor en begeleiding van leerlingen, de leerresultaten van leerlingen en de voortgang in hun ontwikkeling.

Voor de scholen in Friesland waar onderwijs wordt gegeven in de Friese taal zijn op enkele onderdelen verbijzonderingen nodig. Deze indicatoren zijn nu nog niet beschikbaar, maar worden te zijner tijd toegevoegd.

Speciaal Basisonderwijs

Het waarderingskader pko is ook het uitgangspunt voor het speciaal basisonderwijs (sbo). De verbijzonderingen die nodig zijn om de kwaliteit van het sbo te bepalen zijn opgenomen in de indicatoren voor verbreding en verdieping. Deze indicatoren worden bij bezoeken aan scholen voor speciaal

basisonderwijs aan het pko-waarderingskader toegevoegd. Indicatoren voor verbreding en verdieping

2.2.2 Indicatoren voor verbreding en verdieping

De inspectie kan de basisset indicatoren uitbreiden om het onderzoek te verbreden of te verdiepen. Die set van indicatoren is geen opsomming die voor altijd vastligt. Het is een dynamisch document dat voortdurend in ontwikkeling blijft, zodat het in kan spelen op ontwikkelingen in de maatschappij, in het onderwijsbeleid en in de onderwijskunde.

Om de verbreding en verdieping af te stemmen op de kwaliteit en het profiel van de school, maakt de inspectie een selectie uit de gehele set van beschikbare indicatoren. Deze selectie kan uiteraard van school tot school verschillen. Naarmate de kwaliteit van een school beter is, is er bij die verbreding en verdieping meer ruimte voor de wensen van de school. In de uitbreiding en verdieping bij goede of gemiddelde scholen schenken wij aandacht aan indicatoren die voor de ambities en schoolontwikkeling van de betreffende school van belang zijn. Wij nodigen de school uit om hieromtrent eigen wensen te formuleren. Als een school tot de (zeer) zwakke scholen behoort, bepalen wij de verbreding en verdieping op grond van de problemen die wij bij de school hebben aangetroffen.

2.2.3 Toezicht op maat

De mogelijkheid om de vaste basisset van indicatoren uit te breiden, geeft ons de kans het toezicht op maat van de school te maken. Zo ontstaat ruimte om in het toezicht de eigen ambities van de school te betrekken of aandacht te besteden aan thema's die

de inspectie van belang acht. Ondanks dit maatwerk kan het gebeuren dat een school vindt dat de inhoud van het toezicht nog onvoldoende recht doet aan haar specifieke situatie of schoolconcept. Bij de voorbereiding van een onderzoek kan de school dit kenbaar maken. Dan hanteren wij het al eerder genoemde principe 'pas toe of leg uit'. Al met al is ons waarderingskader dus geen keurslijf voor de school; wel verplicht het de school om zich te verantwoorden voor de eigen keuzes.

Wanneer periodiek kwaliteitsonderzoek ons doet vermoeden dat de kwaliteit tekortschiet, dan verrichten wij nader onderzoek naar de aard van de problemen. Ook kijken we naar mogelijke oorzaken en achtergronden van het tekortschieten. Dit kunnen onder meer factoren zijn als management, organisatie, bestuur en beleid van de school. Daarbij valt te denken aan de professionalisering van het personeel, de interne communicatie en de inzet van middelen. Wij onderzoeken dan of het beleid en de organisatie van de school de kwaliteit van het onderwijs positief dan wel negatief beïnvloeden.

Ook kan de inspectie de omstandigheden waarin de school zich bevindt gericht onderzoeken. Dit kunnen omstandigheden van binnen de school zijn, maar ook van buiten af waar de school weinig vat op heeft. Hier kan het gaan om maatschappelijke ontwikkelingen, wetgeving, beleid van de landelijke of lokale overheid of van het bestuur, samenstelling van het personeel, huisvesting van de school, arbeidsomstandigheden en de positie van de school in de regio. Vaak vormen deze omstandigheden een deel van de verklaring voor de aangetroffen kwaliteit.

2.2.4 Stimulerend toezicht

In het algemeen beoordelen wij scholen in eerste instantie los van hun omstandigheden. Voor elke school geldt namelijk dat alle leerlingen recht hebben op goed onderwijs. Wel houden wij bij de beoordeling altijd rekening met de kenmerken van de leerlingpopulatie. Dat is logisch, want wij vragen van scholen om onderwijs te bieden dat voldoende is afgestemd op de kenmerken van de leerlingen. Nadat wij langs deze weg tot een oordeel zijn gekomen, bezien wij dat vervolgens in het licht van de omstandigheden waarin de school zich bevindt en in het licht van ontwikkelingen die de school heeft doorgeemaakt. Deze aandacht voor schoolspecifieke omstandigheden en ontwikkelingen is onderdeel van ons streven om het inspectietoezicht niet alleen een waarborg voor kwaliteit te laten zijn, maar ook een stimulans voor scholen om waar nodig verbeteringen aan te brengen.

2.2.5 De indicatoren voor kwaliteitszorg

Behalve de basisset van indicatoren beoordeelt de inspectie ook de kwaliteitszorg van iedere school. Bij deze beoordeling onderzoeken wij op welke manier de school systematisch zorgt voor behoud en verbetering van de kwaliteit van haar onderwijs. De indicatoren voor deze beoordeling zijn opgenomen in bijlage II.

De beoordeling van de kwaliteitszorg vindt in eerste instantie plaats tijdens een jaarlijks onderzoek waarbij wij de school bezoeken. Tijdens dat jaarlijks onderzoek bespreken we met de school de schoolontwikkeling en veranderingen in de schoolomgeving. Wij nodigen de school uit wensen voor verbreding dan wel verdieping van het pko

te formuleren en maken afspraken over het eventueel beschikbaar stellen van zelfevaluatiegegevens ten behoeve van het pko. Deze gegevens kunnen aanleiding zijn om tijdens het pko ook de kwaliteitszorg te beoordelen.

2.3 De normering

Normen zijn beslisregels voor de inspectie om tot een oordeel te komen. Uit het oogpunt van objectiviteit en duidelijkheid zijn dergelijke vooraf vastgelegde beslisregels nodig. Beslisregels zijn bovendien een hulpmiddel om te komen tot gelijke oordelen in gelijksoortige situaties. Onze oordelen leggen wij vast in kwalificaties, waarbij wij een vierpuntsschaal hanteren. Vanwege de waarborgfunctie van ons toezicht gaat het vooral om de vraag: is de kwaliteit aan de maat of is deze onder de maat. Om ons toezicht voor scholen ook stimulerend te laten zijn, is zowel aan de positieve als aan de negatieve kant van onze beoordeling een nuancering mogelijk. Scholen krijgen via die nuancering inzicht in de zaken waarvoor wij als inspectie ingrijpende verbeteringen nodig vinden. Ook vernemen de scholen welke indicatoren goed op orde zijn.

Normindicatoren

Het waarderingskader pko bevat normindicatoren. Op grond van onze oordelen over deze normindicatoren beslissen wij over de kwaliteit van het onderwijs en over het daarbij passende toezichtarrangement. Vanwege het grote belang van normindicatoren voor goed onderwijs halen we ze hier voor het voetlicht.

De normindicatoren uit het waarderingskader pko voor de opbrengsten van de school zijn:

- De resultaten van de leerlingen aan het eind van de schoolperiode liggen ten min-

ste op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht;

- De resultaten van de leerlingen voor Nederlandse taal en voor rekenen en wiskunde tijdens de schoolperiode liggen ten minste op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.

De normindicatoren voor de inrichting van het onderwijsleerproces zijn:

- De aangeboden leerinhouden voor Nederlandse taal en voor rekenen en wiskunde zijn dekkend voor de kerndoelen;
- De leerinhouden voor Nederlandse taal en voor rekenen en wiskunde worden aan voldoende leerlingen aangeboden tot en met het niveau van leerjaar 8;
- De school met een substantieel aantal leerlingen met een leerlinggewicht biedt leerinhouden aan bij Nederlandse taal die passen bij de onderwijsbehoeften van leerlingen met een taalachterstand;
- De leraren realiseren een taakgerichte werksfeer;
- De leraren leggen duidelijk uit;
- De leerlingen zijn actief betrokken bij de onderwijsactiviteiten;
- De school gebruikt een samenhangend systeem van instrumenten en procedures voor het volgen van de prestaties en de ontwikkeling van de leerlingen;
- De school voert de zorg planmatig uit.

Zeer zwakke scholen

Bovenstaande selectie van normindicatoren verschilt nauwelijks van waarderingskaders uit voorgaande jaren. Er zit dus ook continuïteit in de kwalificatie van zeer zwakke scholen. Om tot het oordeel te komen dat een school

een zeer zwakke school is, passen wij de volgende beslisregel toe: een school is altijd een zeer zwakke school wanneer zij onvoldoende eindopbrengsten heeft EN twee of meer normindicatoren van het onderwijsleerproces onvoldoende zijn. In die gevallen waarin de eindopbrengsten niet te beoordelen zijn, wordt een school altijd als zeer zwak gekwalificeerd wanneer tenminste de helft van de indicatoren over kwaliteitszorg onvoldoende is EN twee of meer normindicatoren van het onderwijsleerproces onvoldoende zijn.

Naast bovenstaande normering geldt overkort dat de inspectie altijd de kwalificatie zeer zwak kan toekennen als zij grote risico's signaleert aangaande de kwaliteit van de school. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn bij (een combinatie van) factoren als tussentijdse leerprestaties van leerlingen die niet voldoen aan de norm, problematisch spijbelen, een groot verloop onder leraren en leerlingen en een grote uitval van onderwijsactiviteiten. Uiteraard leggen wij in dergelijke gevallen altijd verantwoording af over ons oordeel.

3. De werkwijze van de inspectie

Nieuwe werkwijze

We willen de scholen niet meer belasten dan voor een goede uitoefening van het inspectietoezicht noodzakelijk is. Ook realiseren wij ons dat de scholen zelf als eerste verantwoordelijk zijn voor de kwaliteit van hun onderwijs en voor hun zorg voor die kwaliteit. Vandaar dat wij proportioneel te werk gaan: onze nieuwe toezichtactiviteiten zullen zoveel mogelijk variëren met de kwaliteit en de kwaliteitszorg van de individuele school. Uiteraard met garanties dat scholen aan een minimale kwaliteit voldoen. Daartoe dient de in het vorige hoofdstuk beschreven vaste basisset van indicatoren uit het waarderingskader pko.

Risicoanalyse

Afhankelijk van de situatie per school kunnen we gebruik maken van toezicht op basis van een risicoanalyse. Op grond van eerdere onderzoeken beschikken wij over informatie van en over scholen. Die informatie hebben wij vastgelegd in een kwaliteitsprofiel van de school, met daaraan gekoppeld een toezichtarrangement. Dit kwaliteitsprofiel is opgenomen in ons elektronisch schooldossier. Op basis van onze kennis van de school bepalen wij de onderzoeksvormen en de frequentie van ons toezicht. Regelmatig analyseren wij op grond van actuele gegevens of er nieuwe risico's zijn voor de kwaliteit van het onderwijs. Als uit een dergelijke risicoanalyse blijkt dat ons toezichtarrangement niet meer voldoet, dan stellen wij dit arrangement bij

en zonodig bezoeken wij een school eerder dan voorzien.

3.1 De gegevens voor het toezicht

Zowel vanwege het belang voor het toezicht, als vanwege de openbaarheid is het erg belangrijk dat onze informatie correct en actueel is. Daarom wordt het schooldossier voortdurend bijgewerkt. Om jaarlijks voor iedere school de meest geschikte toezichtvorm te kunnen bepalen en op maat te kunnen inrichten, leggen wij alle scholen jaarlijks een elektronische vragenlijst voor. Om de informatielast voor de scholen zo beperkt mogelijk te houden, hoeven de scholen, na een eerste vragenronde, het volgende jaar de gegevens alleen te actualiseren.

3.2 Aansluiten bij de zelfevaluatie

De WOT bepaalt dat de inspectie bij haar onderzoek uitgaat van de uitkomsten van evaluatie van de kwaliteit door of vanwege de school. Het gaat hier allereerst om de uitkomsten van evaluatie door de school zelf. Bij deze zelfevaluatie kunnen wij vervolgens uitkomsten betrekken van externe beoordelingen, zoals visitatie- en onderzoeksrapporten en dergelijke. Onder de uitkomsten van zelfevaluatie verstaan wij zowel de oordelen van de school als de onderliggende gegevens waarop de school haar oordeel gebaseerd heeft.

Als een school zelf betrouwbare gegevens beschikbaar stelt, doen wij het onderzoek

daarnaar niet over. Hoe meer relevante gegevens een school beschikbaar kan en wil stellen, hoe minder intensief ons feitelijke onderzoek in de school kan zijn. Het benutten van de zelfevaluatie is dus een belangrijk onderdeel van ons onderzoek, maar daarbij past wel de kanttekening dat we nog niet zijn waar we wezen willen. Op dit moment is de kwaliteitszorg in scholen nog sterk in ontwikkeling. Ook inspectietoezicht dat aansluit bij zelfevaluatie is nieuw en zal de komende jaren steeds verder vorm krijgen.

Ontwikkelingsproces

Hier is dus duidelijk sprake van een ontwikkelingsproces, waarbij de WOT de richting aan geeft. Op grond van bepalingen uit deze wet hanteren wij de stelregel dat de uitkomsten van zelfevaluatie richtinggevend zijn voor het oordeel van de inspectie, wanneer zij voldoen aan de volgende vier voorwaarden:

- De uitkomsten van de zelfevaluatie hebben betrekking op de kwaliteitsaspecten uit het waarderingskader die de inspectie wil onderzoeken en beoordelen;
- De gegevens waarop de school haar eigen oordelen baseert zijn voldoende onderbouwd en betrouwbaar, en recenter dan de gegevens waarover de inspectie beschikt;
- Het systeem van kwaliteitszorg op de school geeft de inspectie het vertrouwen dat de gegevens van de zelfevaluatie voldoende vertrouwenwekkend zijn;
- De kwaliteitsdoelen die de school zich heeft gesteld zijn van voldoende niveau.

Vaak maken scholen interne rapportages ten behoeve van hun bestuur of de boven-schoolse directie. Bij het aansluiten op zelfevaluaties willen wij deze interne rapportages benutten in ons toezicht. Zo voorkomen we

dat scholen extra belast worden, omdat zij zich verplicht voelen zelfevaluatierapporten voor de inspectie op te stellen. Maar belangrijker nog dan het tegengaan van dubbel werk vinden wij het uitgangspunt dat scholen goede zelfevaluaties maken ten behoeve van hun eigen schoolontwikkeling en niet omdat de inspectie daarom vraagt.

3.3 Variatie in onderzoeksvormen

Conform de WOT hanteren wij de volgende onderzoeksvormen:

- 1 jaarlijks onderzoek;
- 2 periodiek kwaliteitsonderzoek (pko);
- 3 nader onderzoek;
- 4 onderzoek naar de kwaliteitsverbetering (okv);
- 5 incidenteel onderzoek.

Uitgangspunt voor het toezicht op individuele scholen is een cyclus van vier jaar. Voor gemiddelde en goede scholen is deze toezichtcyclus in beginsel als volgt opgebouwd:

1. Iedere school krijgt eenmaal in de vier jaar een pko. Voor dit pko maken wij gebruik van de vaste basisset van indicatoren, die ter verbreding of verdieping kan worden uitgebreid.
2. In de twee jaar volgend op het pko onderzoeken wij de school jaarlijks op afstand met behulp van bij de inspectie beschikbare documenten. Hierbij beoordelen wij alleen de opbrengsten van de school; zondig kan dit oordeel leiden tot een bijstelling van ons oordeel over de opbrengsten dat wij op de kwaliteitskaart van de school hebben vermeld. De uitkomsten van het jaarlijks onderzoek worden ook gebruikt om zo nodig het toezichtarrangement bij te stellen.

3. In het jaar voorafgaand aan een pko voeren wij een jaarlijks onderzoek uit in de vorm van een schoolbezoek. Hierbij beoordelen wij zowel de opbrengsten van de school als de kwaliteitszorg. Het gesprek over de kwaliteitszorg en de ontwikkelingen op de school moet leiden tot afspraken over de onderwerpen die in het pko van het daarop volgend jaar, naast de basisset van indicatoren, aandacht zullen krijgen.

Voor zover dat al niet eerder in deze brochure is gebeurd, worden de verschillende onderzoeksvormen in de volgende paragrafen kort besproken.

3.3.1 Het jaarlijks onderzoek

Het jaarlijks onderzoek kent twee vormen, één waarbij de school wordt bezocht en één waarbij we met een bureau-onderzoek volstaan. Bij de laatst genoemde vorm beoordelen we de opbrengsten van de school, op grond van een door de school ingevulde (jaarlijkse) vragenlijst. Deze vragenlijst gebruiken we ook om het risicoprofiel bij te stellen. Op basis van een risicoanalyse van de ontwikkelingen op de school beslissen we of met deze vorm van het jaarlijks onderzoek kan worden volstaan of dat aanvullende activiteiten nodig zijn.

Tijdens een jaarlijks onderzoek waarbij wij de school bezoeken, bespreken wij met de school welke ontwikkelingen zich voordoen in de school zelf en in haar omgeving. We benutten dit schoolbezoek ook om het volgende pko voor te bereiden. De school kan zo haar wensen voor de invulling van het komende pko met ons bespreken, bijvoorbeeld het beschikbaar stellen van bepaalde zelfevaluatiegegevens of het uitzetten van

aanvullende vragenlijsten bij ouders/verzorgers en/of leerlingen.

3.3.2 Het periodiek kwaliteitsonderzoek

In een pko beoordelen wij tenminste eens in de vier jaar altijd de basisset van indicatoren aan de hand van het waarderingskader pko. Het zal niet altijd nodig zijn de indicatoren uit de basisset diepgaand te onderzoeken. In bepaalde gevallen volstaan we met een verificatie van nieuwe gegevens, die ertoe leidt dat een eerder toegekend oordeel wordt overgenomen of wordt herbevestigd. Of deze werkwijze wordt toegepast is ondermeer afhankelijk van de kwaliteit van de school, van haar zelfevaluatie en van informatie die verkregen is uit onze risicoanalyse.

3.3.3 Het nader onderzoek

Als bij een pko een vermoeden van tekortschietende kwaliteit rijst, voeren wij een nader onderzoek uit. De invulling van dit nader onderzoek hangt af van de geconstateerde problemen en kan uiteenlopen van een gesprek met directie en bevoegd gezag tot een forse verbreding en verdieping van het onderzoek.

Wij ronden het pko en het aansluitende nader onderzoek af binnen een termijn van zes maanden. Afhankelijk van onze onderzoeksvragen betrekken wij de Auditdienst van OCW, CFI en andere deskundigen bij het nader onderzoek.

Als wij tot het oordeel komen dat de kwaliteit tekortschiet, dan wordt een onderzoek naar de kwaliteitsverbetering (okv) als toezichtarrangement toegekend en vragen wij het bevoegd gezag van de school ons een bestuurlijke reactie op de geconstateerde situatie en de noodzaak tot verbetering aan

de inspectie toe te sturen. Wij bezien deze bestuurlijke reactie op de volgende punten:

- Zijn er activiteiten voorzien die aansluiten bij de geconstateerde kwaliteitsproblemen;
- Zijn deze activiteiten voldoende concreet gepland, zodat de inspectie er in haar geïntensiveerd toezicht op kan aansluiten;
- Is in redelijkheid aan te nemen dat de bestuurlijke reactie leidt tot een verbetering van de geconstateerde kwaliteitsproblemen?

Vervolgens stellen wij de school in kennis van onze bevindingen over de bestuurlijke reactie. Na een termijn van maximaal twee jaar doen wij een onderzoek naar de kwaliteitsverbetering die de school heeft gerealiseerd (het okv).

Waarschuwing

Als het nader onderzoek ons vermoeden van tekortschietende kwaliteit wegneemt, dan ronden wij het pko af. Het is hierbij mogelijk dat scholen wat betreft de geleverde kwaliteit op de grens zitten van wat nog aanvaardbaar is.

Ook kunnen er scholen zijn die -gezien de omstandigheden waarin zij zich bevinden- grote risico's lopen. In deze gevallen geven wij de school een waarschuwing. Een waarschuwing is een dringende oproep om verbeteractiviteiten te ondernemen. Wij geven vooral een waarschuwing als de school en/of haar bevoegd gezag naar ons oordeel zonder zo'n waarschuwing de noodzakelijk geachte kwaliteitsverbeteringen niet ter hand neemt. Dit kan het geval zijn als de school onvoldoende feedback krijgt via de eigen kwaliteitszorg of uit haar omgeving.

3.3.4 Het onderzoek naar de kwaliteitsverbetering

In de vorige paragraaf is de aanloop naar een onderzoek naar de kwaliteitsverbetering (okv) aan de orde gekomen. Daarbij is vermeld dat een school een periode van maximaal twee jaar krijgt om de kwaliteit op een aanvaardbaar niveau te brengen, waarna een okv plaatsvindt. De inspectie kan besluiten tot een okv op kortere termijn, als de kwaliteit in die mate tekortschiet dat dit noodzakelijk is. Tijdens de periode van kwaliteitsverbetering blijven wij de school volgen en leggen wij tussentijds onze bevindingen vast. Ook informeren wij de minister periodiek welke scholen voor een okv in aanmerking komen.

Bij een okv spreken wij opnieuw een oordeel uit over alle vaste indicatoren uit de basisset, aangevuld met de indicatoren en kwaliteitsaspecten waar blijkens het voorafgaande pko en nader onderzoek de problemen zich concentreerden. Ook onderzoeken wij het naleven van wettelijke voorschriften en doen wij een uitspraak over de inspanningen die de school heeft geleverd om de kwaliteitsverbetering te realiseren.

Kernvraag okv

Kernvraag bij het okv is of de kwaliteit van het onderwijs op de school inmiddels van een aanvaardbaar niveau is. Als dit niet het geval is, maar er wel voldoende voorwaarden zijn die het vertrouwen rechtvaardigen dat dit niveau binnen een jaar wordt bereikt, wordt de periode van kwaliteitsverbetering met ten hoogste een jaar verlengd.

Als de periode van kwaliteitsverbetering niet heeft geleid tot een aanvaardbaar kwaliteitsniveau, informeren wij de minister hierover.

Het kan in uitzonderingsgevallen voorkomen dat de situatie op de school zo ernstig is dat de inspectie het nodig vindt de minister eerder te informeren, zodat deze snel bestuurlijke actie kan ondernemen.

Wij laten onze informatie aan de minister vergezeld gaan van voorstellen over te treffen maatregelen. De WPO noemt in dit verband de mogelijkheid het bestuur van de school te laten bijstaan door een extern deskundige en de mogelijkheid onder voorwaarden extra financiële middelen aan de school ter beschikking te stellen. Bij onze voorstellen aan de minister baseren wij ons op de aard van de geconstateerde tekortkomingen en wij betrekken daarbij de mogelijke oorzaken of verklaringen. Wij stellen de school en haar bevoegd gezag in kennis van onze voorstellen aan de minister.

3.3.5 Het incidenteel onderzoek

Naar aanleiding van klachten van ernstige aard, klokkenluiderssignalen, verzoeken van de minister of berichten in de media kan de inspectie een incidenteel onderzoek uitvoeren. Afhankelijk van de klacht, het bericht of het verzoek, zorgen wij voor het verzamelen van voldoende informatie om de situatie in kaart te brengen. Als de klachten, berichten, verzoeken en vragen betrekking hebben op de kwaliteit van het onderwijs zullen wij in het algemeen, met behulp van de gegevens uit het elektronisch schooldossier, op korte termijn een onderzoek uitvoeren.

Omdat het hier om urgente kwesties kan gaan, is het niet strikt noodzakelijk dat de inspectie hierbij een termijn in acht neemt om de school en haar bevoegd gezag van het onderzoek in kennis te stellen. Waar nodig

vragen wij informatie bij de Auditdienst van OCW en/of CFI of nemen deze instanties aan het onderzoek deel.

Openbaarheid

Ook van dit incidenteel onderzoek maken wij een rapport dat openbaar is, behalve als de aard van het onderzoek zich tegen openbare rapportage verzet. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn bij onderzoek naar aanleiding van een klacht. De uitkomst van een dergelijk onderzoek delen wij in de regel alleen aan de betrokkenen - de school en de klager - mee. Ook als wij alleen de naleving van een specifiek voorschrift controleren, wordt het resultaat van deze controle niet altijd in een openbaar rapport vermeld. Wij zullen steeds aan de school en haar bevoegd gezag melden of wij over het incidenteel onderzoek openbaar rapporteren.

Wij verrichten ook incidentele onderzoeken bij wijze van steekproef en als onderzoek voor algemene rapportages, waaronder het Onderwijsverslag. Het gaat dan om onderzoeken naar zaken die in een bepaalde periode onderwijskundig, politiek, bestuurlijk en/of maatschappelijk van groot belang worden geacht. Voorbeelden daarvan zijn het gebruik van ict in de scholen en de aansluiting tussen primair en voortgezet onderwijs. Deze incidentele onderzoeken worden zoveel mogelijk organisatorisch verbonden aan een periodiek kwaliteitsonderzoek of een jaarlijks onderzoek.

3.4 Variatie in frequentie

Voor het samenstellen van toezichtarrangementen en het maken van plannings is het van belang de momenten van onderzoek vast te leggen in een vaste cyclus. Zoals al

gemeld hanteren wij een toezichtcyclus van vier jaar. Binnen de groep scholen met een pko-arrangement is er variatie in kwaliteit. Daarom zullen wij ook binnen het periodiek kwaliteitsonderzoek variëren in frequentie. De frequentie kan variëren van twee tot vier jaar,

zoals hieronder te zien is. Als er echter bij een school sprake is van een risicovolle situatie, dan kunnen wij beargumenteerd van het toezichtarrangement afwijken.

Onderwijskwaliteit	Toezichtarrangement
Goed of voldoende	pko na vier jaar
Zwak	pko na twee jaar
Zeer zwak	okv

4. Rapportage

Informatie van de inspectie over scholen is op grond van de Wet Openbaarheid Bestuur openbaar, met uitzondering van informatie die valt onder de Wet bescherming persoonsgegevens. Deze openbaarheid geldt voor onze rapportages, de kwaliteitskaarten van scholen, het elektronisch schooldossier en de gegevens die een school aan ons beschikbaar heeft gesteld in het kader van haar zelfevaluatie.

Voor ons betekent openbaarheid meer dan een wettelijke verplichting. Wij willen zelf onze kennis actief ter beschikking stellen aan scholen en burgers. Openbaarmaking van een incidenteel onderzoek is al aan de orde gekomen en in dit hoofdstuk zetten wij op een rij hoe wij aan scholen rapporteren over de diverse onderzoeksvormen. De laatste paragraaf geeft aan hoe wij ouders en verzorgers willen informeren over de kwaliteit van scholen.

4.1 Rapportage over het jaarlijks onderzoek

Het resultaat van het jaarlijks onderzoek rapporteert de inspectie aan de school en het bevoegd gezag in een brief met bijlagen. In de brief actualiseren wij het toezichtarrangement aan de hand van de resultaten van het onderzoek. De bijlagen bestaan onder andere uit een uittreksel uit het elektronisch schooldossier.

4.2 Rapportage over andere onderzoeken

De WOT schrijft voor dat wij ons oordeel naar aanleiding van een periodiek kwaliteitsonderzoek of een onderzoek naar kwaliteitsverbetering vastleggen in een inspectierapport. Wij schrijven onze inspectierapporten voor de school en haar bevoegd gezag.

Bij de toezending van het rapport aan het bevoegd gezag en de directie van de school vragen wij om het rapport aan diverse gelegingen in de school beschikbaar te stellen, waaronder de medezeggenschapsraad. Daarnaast vragen wij om ook ouders/verzorgers en desgewenst leerlingen over de uitkomsten van het onderzoek te informeren.

Inhoud

In ons rapport beoordelen wij in elk geval de indicatoren uit het onderzoek en geven wij een onderbouwing en beschouwing. Heeft er nader onderzoek plaatsgevonden, dan kunnen ook andere elementen in het rapport aan de orde komen. Het rapport geeft duidelijkheid over de onderzoeksvorm en de gehanteerde werkwijze.

Zo nodig leggen wij verband tussen de oordelen over de kwaliteit van het onderwijs, de specifieke situatie en de omstandigheden van de school. Verder vergelijken wij het kwaliteitsniveau van de school met de kwaliteit van scholen in vergelijkbare omstandigheden. Wij houden bovendien rekening met de eigen profilering van de school en de daarin

door de school gemaakte keuzes. Aan een school die onder de maat presteert, vragen wij in een zogenoemde bestuurlijke reactie te verhelderen welke stappen de school gaat nemen om de kwaliteit te verbeteren. Daarbij kunnen wij de school ook wijzen op goede praktijken bij andere scholen. Verder vermeldt het rapport het vervolgtoezicht en - indien van toepassing - de wettelijke voorschriften waaraan de school niet voldoet.

Wij realiseren ons terdege dat het openbare karakter van onze rapporten een grote impact kan hebben op een school. Aan een rapport stellen wij daarom hoge eisen. Algemeen uitgangspunt is dat het rapport moet voldoen aan de eisen van relevantie (een betekenisvolle beschouwing), eenduidigheid (samenhang tussen resultaten en conclusies), betrouwbaarheid (gelijke beoordelingen in gelijke gevallen), helderheid (naar structuur en taalgebruik) en correctheid (geen feitelijke onjuistheden). Deze eisen hebben ook een plaats in onze eigen kwaliteitszorg.

Procedures

Niet alleen wat de inhoud betreft, maar ook bij de procedures rond de totstandkoming van een rapport betrachten wij grote zorgvuldigheid. Zo overleggen wij conform de WOT vooraf met de school over het ontwerprapport. Ook krijgt het bevoegd gezag de mogelijkheid om zijn visie kenbaar te maken in een afzonderlijk hoofdstuk in het inspectierapport. Dit is vooral van belang in het geval dat de school

en de inspectie het oneens zijn en blijven over de inhoud van het rapport.

Naast deze wettelijke bepalingen nemen wij ook andere elementen in onze werkwijze op. Zo kan de school bij het rapport en dus ook op de internetsite van de inspectie een verwijzing naar haar eigen website op laten nemen. De school kan dan op de eigen website haar visie en de meest actuele informatie weergeven. Het rapport gaat dan meer leven in de interactie tussen de school en haar omgeving.

4.3 De kwaliteitskaart

Speciaal voor leerlingen, ouders/verzorgers en burgers in het algemeen presenteert de inspectie informatie over scholen in zogenaamde kwaliteitskaarten. Deze kwaliteitskaarten zijn via onze website voor iedere internetgebruiker toegankelijk (www.onderwijsinspectie.nl). De informatie in de kwaliteitskaarten is vooral gebaseerd op de oordelen die in het periodiek kwaliteitsonderzoek zijn gegeven. Op deze manier is het voor derden mogelijk de informatie van verschillende scholen te vergelijken.

Bijlage I

De basisset van indicatoren

Deze basisset van indicatoren geldt voor alle scholen en is vastgelegd in het waarderingskader voor het periodiek kwaliteitsonderzoek.

Aanbod

- De aangeboden leerinhouden voor Nederlandse taal en voor rekenen en wiskunde zijn dekkend voor de kerndoelen.
- De leerinhouden voor Nederlandse taal en voor rekenen en wiskunde worden aan voldoende leerlingen aangeboden tot en met het niveau van leerjaar 8.
- De leerinhouden in de verschillende leerjaren sluiten op elkaar aan.
- De leerinhouden voor Nederlandse taal en rekenen en wiskunde zijn afgestemd op de onderwijsbehoeften van individuele leerlingen.
- De school met een substantieel aantal leerlingen met een leerlingengewicht biedt leerinhouden aan bij Nederlandse taal die passen bij de onderwijsbehoeften van leerlingen met een taalachterstand.
- De school heeft een aanbod gericht op bevordering van sociale integratie en burgerschap, met inbegrip van het overdragen van kennis over en kennismaking met de diversiteit in de samenleving.

Tijd

- De leraren maken efficiënt gebruik van de geplande onderwijstijd.
- De school stemt de hoeveelheid tijd voor leren en onderwijzen bij Nederlandse taal en rekenen en wiskunde af op de onderwijsbehoeften van leerlingen.

Pedagogisch handelen van leraren

- De leraren zorgen ervoor dat leerlingen op een respectvolle manier met elkaar omgaan.

Didactisch handelen van leraren

- De leraren realiseren een taakgerichte werksfeer.
- De leraren leggen duidelijk uit.
- De leraren geven expliciet onderwijs in strategieën voor denken en leren.

Afstemming op de onderwijsbehoeften van leerlingen

- De leraren volgen de vorderingen van hun leerlingen systematisch.
- De leraren stemmen de instructie en verwerking af op de verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.

Actieve en zelfstandige rol van leerlingen

- De leerlingen zijn actief betrokken bij de onderwijsactiviteiten.
- De leerlingen hebben verantwoordelijkheid voor de organisatie van hun eigen leerproces die past bij hun ontwikkelingsniveau.

Schoolklimaat

- De ouders/verzorgers tonen zich betrokken bij de school door de activiteiten die de school daartoe onderneemt.
- De leerlingen en het personeel voelen zich aantoonbaar veilig op school.

Zorg en begeleiding, inclusief toetsinstrumenten.

- De school gebruikt een samenhangend systeem van instrumenten en procedures voor het volgen van de prestaties en de ontwikkeling van de leerlingen.
- Op basis van een analyse van de verzamelde gegevens, bepaalt de school de aard van de zorg voor de zorgleerlingen.

- De school voert de zorg planmatig uit.
- De school gaat de effecten van de zorg na.

Opbrengsten; resultaten van leerlingen en hun voortgang in de ontwikkeling

- De resultaten van de leerlingen aan het eind van de school periode liggen tenminste op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.
- De sociale vaardigheden van de leerlingen liggen op een niveau dat mag worden verwacht.
- De resultaten van de leerlingen voor Nederlandse taal en voor rekenen en wiskunde tijdens de schoolperiode liggen tenminste op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.
- Leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften ontwikkelen zich naar hun mogelijkheden
- De leerlingen doorlopen inbeginsel de school binnen de verwachte periode van 8 jaar.

De toelichting per indicator vindt u in de uitgebreide versie van dit toezichtkader die te vinden is op onze website www.onderwijsinspectie.nl

Bijlage II

De indicatoren kwaliteitszorg

Deze indicatoren voor het beoordelen van de kwaliteitszorg gelden voor elke school. Zij komen onder meer aan de orde tijdens het jaarlijks onderzoek dat is bedoeld als voorbereiding op het periodiek kwaliteitsonderzoek.

Kwaliteitszorg: de school zorgt systematisch voor behoud en verbetering van de kwaliteit van haar onderwijs.

- De school heeft inzicht in de verschillen in onderwijsbehoeften van haar leerlingenpopulatie.
- De school evalueert jaarlijks systematisch de kwaliteit van haar opbrengsten.
- De school evalueert regelmatig het leren en onderwijzen.
- De school werkt planmatig aan verbeteractiviteiten.
- De school borgt de kwaliteit van het leren en onderwijzen.
- De school rapporteert aan belanghebbenden inzichtelijk over de gerealiseerde kwaliteit van onderwijs en leren.
- De school waarborgt de sociale veiligheid voor leerlingen en personeel.

De toelichting op de indicatoren vindt u in de uitgebreide versie van dit toezichtkader die te vinden is op onze website www.onderwijsinspectie.nl

Contactadressen kantoren Inspectie van het Onderwijs

Inspectieleiding & Algemene informatie

Postadres: Postbus 2730
3500 GS Utrecht
Telefoonnummer: (030) 669 06 00
E-mail: info@owinsp.nl
Internetsite: www.onderwijsinspectie.nl

Kantoor Breda

Postadres: Postbus 7447
4800 GK Breda
Telefoonnummer: (076) 524 44 77

Kantoor Eindhoven

Postadres: Postbus 530
5600 AM Eindhoven
Telefoonnummer: (040) 219 70 00

Kantoor Groningen

Postadres: Postbus 706
9700 AS Groningen
Telefoonnummer: (050) 368 60 00

Kantoor Haarlem

Postadres: Postbus 431
2100 AK Heemstede
Telefoonnummer: (023) 548 34 89

Kantoor Utrecht

Postadres: Postbus 2730
3500 GS Utrecht
Telefoonnummer: (030) 669 06 00

Kantoor Zoetermeer

Postadres: Postbus 501
2700 AM Zoetermeer
Telefoonnummer: (079) 320 33 33

Kantoor Zwolle

Postadres: Postbus 10048
8000 GA Zwolle
Telefoonnummer: (038) 425 78 20

Centraal meldpunt vertrouwensinspecteurs:

0900 111 3 111

Voor klachtmeldingen in het onderwijs over seksuele intimidatie en seksueel misbruik, fysiek en psychisch geweld zoals grove pesten en verder met signalen over discriminatie, onverdraagzaamheid, fundamentalisme, radicalisering, extremisme e.d.

Colofon

Publicatie

Inspectie van het Onderwijs
Park Voorn 4, Postbus 2730, 3500 GS Utrecht
www.onderwijsinspectie.nl

Auteursrecht voorbehouden

Gehele of gedeeltelijke overneming of reproductie van de inhoud van deze uitgave op welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteursrechthebbende is verboden, behoudens de beperkingen bij de wet gesteld. Het verbod betreft ook gehele of gedeeltelijke bewerking.

Aan de totstandkoming van deze uitgave is de uiterste zorg besteed. Voor informatie die nochtans onvolledig of onjuist is opgenomen, aanvaarden auteur en uitgever geen aansprakelijkheid.

Productie

Afdeling Communicatie

Redactie

Ruud Sneller, Vleuten
Margo Beverloo, afdeling Communicatie

Vormgeving

OPHIS/New Impulse, Utrecht

Drukwerk

Den Haag offset, Rijswijk

Uitgave

Inspectierapport: 2005-17
ISBN: 9085030277
© september 2005

Deze publicatie staat ook op www.onderwijsinspectie.nl